

Final manus med koder - Dansk

2.21 Speak:

Det er Danmark - foråret 1945

Efter fem års hårdhændet styre kapitulerer den forhadte tyske besættelsesmagt.

sPeak 2.35

Den engelske general Montgomery kører i sejrstog gennem hovedstaden København. Danmark er igen frit.

2.45 Speak:

Men der ligger noget tilbage. Noget der skal ryddes op. Langs den danske vestkyst havde tyskerne i løbet af krigen nedgravet halvanden millioner miner. Nu skulle de væk. Spørgsmålet var bare hvem der skulle gøre det? Danskerne eller tyskerne? Valget faldt - ikke overraskende - på de tyske soldater.

3.05 Helge hagemann

Det der prægede sommeren 45 det var had. Det var mindreværdsfølelse...det var hævn !

3.12 Willi Bjerregaard:

på en eller anden måde så blev jeg simpelthen sur og tænkte at den historie den skal ikke bare dø, for det er en grim historie at sætte sådan nogle børn til at lave sådan noget.

3.23 Helge hagemann:

Sommeren 45 der regnede man ikke tyskerne for noget. Om de døde ude i klitterne eller ej det var man fuldstændigt ligeglad med

Flyvebilleder

3.30 Speak:

Dette er historien om en kyststrækning på 400 kilometer. Her kan man stadig se tyske bunkere ligge vandet - rester af den store verdenskrig, der delte Europa.

3.44 Speak:

Men det er også historien om 2 mænd der 60 år efter dette arbejde har fundet sammen i et besynderligt venskab. Den ene søn af en tysk minerydder - og den anden søn af en dansk kaptajn, der var en af lederne af minerydningen.

4.05 Speak:

Hele den danske vestkyst var ligesom kyststrækningerne i fx. Frankrig, Norge og Belgien en del af tyskernes store plan om at bygge en gigantisk Atlantvold, der skulle forhindre en allieret invasion fra vandsiden.

4.17 Begejstret tysk kommentator fra film om bygningen af atlantvolden:

" wieder ist ener der zahllosen giganten des atlantics fertich

"Endnu en gang er en af de talløse giganter i Atlantvolden færdig"

4.21 Speak:

Atlantvolden var et byggeri af kolossalt omfang og krævede 1000 vis af hænder og endnu mere materiale.

4.29 Begejstret tysk kommentator fra film om bygningen af atlantvolden:

"Hele hære af arbejdere var sat ind på arbejdet. og hele kysten blev gravet igennem"

4.34 Speak:

Men udover de enorme befæstningsanlæg lagde tyskerne og millioner af miner. Strandene blev forvandlet til et ufremkommeligt og ikke mindst dræbende terræn.

4.47 Begejstret tysk kommentator fra tysk film om bygningen af atlantvolden:

" Fra Nordkap og helt ned til Pyrenæerne strækker der sig et uigennemtrængeligt system af bunkere og forsvarsstillinger i alle afskygninger. De danner sammen med tætte minefeller, panserspæringer og grøfter det stærkere befæstningsanlæg i hele verden. "

5.04 Speak:

Også i Danmark var strandene ved vestkysten oversået med miner. Minerne lå på stranden og i klitterne.

I dag over 60 år efter krigens afslutning er de fleste miner er væk. Takket være tyske soldater, der under skarp bevogtning ryddede op efter sig selv efter krigen. Det kostede mindst 150 af dem livet.

5.29 Speak:

Kun her på Skallingen er der i dag stadig spærret af fordi sandet gemmer på 1000 vis af sprængfarlige hemmeligheder som endnu ikke er blevet fundet. De ligger lige så dybt begravet, som danskernes minder om hvad der skete her på kysten i månederne efter krigen.

5.45 Kommentator fra gammel Dansk film fra 1946 om Minerydningen

" halvanden million landminer havde tyskerne nedlagt i dansk territorium. De fik selv lov til at tage dem op igen !"

5.56 Speak:

Helge hagemann er kun en lille dreng under krigen. Han vokser op i en rig forstad til København og familien lider ingen nød.

6.04 Helge Hageman

jeg kan huske en episode på Ordrupvej hvor en tysk soldat gik hen og tog mig i krøllerne. Jeg var rødhåret og krøllet. og sagde " sikke en sød dreng" . Da jeg kom væk fra ham sammen med min mor sagde jeg: " må man hilse på sådan et nazisvin"? . det er en af de få episoder jeg kan huske

6.24 Helge Hageman

**Min far var professionel soldat. han var kaptajn i ingeniørtropperne
Han var egentlig ikke nogen særlig god militærmand. Han tænkte anderledes og egentlig brød han sig slet ikke om sit job !
Han var en meget intellektuel mand og mente at han var noget mere begavet end alle sine kolleger og betydeligt mere begavet end sine overordnede. Og det er altså ikke noget godt udgangspunkt at være officer på den måde.**

6.58 Speak:

Men Helges far, Kaptajn Florian Larsen , træffer i 1943 - to år før krigens afslutning - et valg der skal få store konsekvenser for familien. Han flygter alene til Sverige til den danske brigade - en eksilhær der bestod af danske soldater, der var flygtet til det neutrale og frie naboland. Senere rejste han videre til England.

7.18 Helge Hageman

han bliver oplært i minerydningovre i England af en major Holland og fik så siden i sommeren 45 det meget, synes jeg, utaknemmelige job at blive en af lederne fra dansk side af minerydningen på Vestkysten.

7.39 Kommentator fra gammel Dansk film fra 1946 om Minerydningen

" Minerne ! Vi ser dem ikke men de er der. Ligeså infame og ligeså dødbringende som da krigen stod på. Stadig kan det koste talrige menneskeliv. De må væk ! De må uskadeliggøres !

Ja ! og de kommer også væk. Allerede den 5. maj ankom en af den engelske hærs fineste eksperter i minerydning, major Holland, til Danmark. Han var ledsaget af den danske kaptajn Florian Larsen, som i England havde studeret de tyske landminetyper. I et kontor på Dagmarhus organiserede disse to officerer - det er Major Holland den lille mørke og Florian Larsen den høje lyse med briller - uskadeliggørelsen af de landminer tyskerne havde nedlagt på dansk territorium. De fleste i et solidt bælte langs den jyske Vestkyst"

8.25 Speak:

På den private front knirker Helges forældres ægteskab. Farens Flugten til Sverige i 43 og de mange års fravær har sat sine spor i familien og specielt hos hustruen Gerda

8.36 Helge Hageman

hun følte sig svigtet. Hun følte sig decideret svigtet og beskyldte ham efter krigen for at han var fej fordi han var flygtet. Det havde ikke været nødvendigt. hvor han jo ikke kunne sige andet end at han havde været med til at opbygge brigaden og syns han lavet en væsentlig indsats og det blev de aldrig enige om og jeg tror de to år har ødelagt mine forældres ægteskab -

for det gik i stykker.. Der opstod for meget bitterhed som aldrig kom ud af kroppen på dem.

9.18 Speak:

For Willi Bjerregaard - spørger Minerydningen af den danske vestkyst også stadig. Han er resultatet af en kærlighedsaffære mellem en ung dansk pige og en tysk soldat, der var udstationeret i Danmark under krigen.

9.32 Willi Bjerregaard:

jeg er født i 1945 . Jeg er født et par måneder efter krigens afslutning i begyndelsen af juli og min mor var meget ung . Hun var 17 år dengang vi boede i Horsens og det vil sige at hun har mødt min far sådan ret intimt i efteråret 44 mens der stadig var krig. Men der var den komplikation at han var tysk soldat.

10.04 Speak:

Ruths Graviditet med den tyske soldat Wilhelm Willitz er ikke nogen populær nyhed. Danske piger, der indlod sig med tyske soldater blev kaldt tyskertøser og var ikke velsete. Og selvom familien tager det overraskende positivt bliver Ruth alligevel sendt væk til et mødre hjem hvor hun kan føde barnet. Den tyske soldat og Ruth holder kontakt med hinanden via breve.

10.25 Willi Bjerregård

Han kontaktede hende jo meget der i løbet af vinteren og skrev en lang række breve til hende som nærmest virker som sådan en teenager. Han var altså næsten 30 år på det tidspunkt. Men erklærer sin kærlighed gang på gang og skriver på de mest mærkelige tidspunkter. Altså midt om natten på en vagtstue hvor han skal holde sig vågen og ellers på alle mulige stykker papir .

10.51 Speak:

Da krigen slutter bliver de tyske soldater bedt om at forlade Danmark øjeblikkeligt. Mange af dem marcherer til fods mod grænsen og passere ud korteger af britiske tanks der er på vej ind i Danmark . Men Wilhelm Willitz er ikke blandt dem der forlader landet.

11.11 Willi Bjerregård

Der var lige præcis en gruppe som man hellere en gerne så blev. og det var alle de der minører der havde lagt miner ud

Historie:

11.31 Speak:

Wilhelm Willitz bliver sammen med over 1000 andre tyske soldater sendt til vestkysten. Her begyndte arbejdet med at fjerne de mange miner. De var bevogtet både af den danske brigade samt af tyske officerer.

11.48 Speak

Kvadratmeter efter kvadratmeter skulle de prikke og stikke sig frem til de livsfarlige miner. Nogle af soldaterne var professionelle minører, men mange andre havde ikke nogen træning i at udføre det livsfarlige arbejde. Der begynder hurtigt at dukke artikler op i de lokale aviser.

12.09 Willi Bjerregård

lige efter krigen står der, at det har de fandme godt af - det er meget passende, at det tager de selv op. Men det bliver altså mere og mere sådan frygtelige ulykker på minefeltet og det bliver værre og værre og mange mange hårdt sårede. Det var som regel fingre og øjne. De fik jo øjnene sprængt ud og det var jo sådan det typiske. Det bliver så mere og mere i løbet af sommeren at det her det kan man godt mærke er galt

Lille bid fra film - mineulykke - ambulance sendes afsted. Tysker med kun et ben på hospital

12.38 Kommentator fra gammel Dansk film fra 1946 om Minerydningen

"150 tyske soldater mistede livet under minerydningen og 350 blev hårdt eller sværere såret. "

12.45 Helge Hageman

Når de havde ryddet et område i løbet af dagen, så blev de i kædevis sendt igennem et område for at være sikker på at det var ryddet grundigt nok - og der røg nogle stykker.

De kaldte det selv "døds-marchen" og det siger jo lidt om hvordan de har haft det om aftenen når de skulle hjem efter den der dag.

13.09 Kommentator fra gammel dansk film fra 1946 om minerydningen

"Tusinder og atter tusinder af miner. Tusinder og atter tusinder af dødsfælder dynges op i store lagre og køres så i læssevis til stranden hvor sprængningen foregår. "

Eksplosion ses

13.23 Speak:

Som voksen uddanner helge Hagemann sig som jurist og historiker. Men en dag dukker fortiden uventet op.

13.29 Helge Hagemann

Det er et helt tilfælde at jeg kommer op på vores loft. og der ligger så en stak gamle aviser. Jeg tror det er Politiken og så var det den 13. juni og så var den slået op på overskriften : " tyskerne må selv fjerne landminerne" . Og jeg samlede avisen op og kiggede videre og så så jeg "Hov min far var jo egentlig med til det der". Og det satte mig i gang. Og jeg sagde hvad var det egentlig der foregik. Og fik så tilladelse fra rigsarkivet til at se hvilket materiale de havde om minerydningen og det var altså personligt meget chokerende

14.15 Speak:

Ud over de mange ulykker kunne papirerne fortælle om de usle vilkår som de tyske soldater arbejdede under. Udstyret var utroligt dårligt og madrationen lå langt under hvad der var tilstrækkeligt. Derfor var de ikke alene i dårlig psykisk men også fysisk form. Og oveni kom det store tidspres.

14.37 Speak:

Briterne, som oprindeligt havde beordret tyskerne til at rydde minerne, havde fra begyndelsen opstillet et krav om at soldaterne skulle fjerne en mine hvert femte minut. Et krav som viste sig at være fuldstændigt urealistisk. I praksis lykkes det for soldaterne at fjerne en mine pr. mand i timen.

14.53 Speak

Moralen i den tyske lejr er derfor på et absolut nulpunkt. Ikke mindst fordi soldaterne flere får flere gange tomme løfter om større madrationer og anden forplejning. Løfter der aldrig bliver indfriet.

15.06 Speak

Den 28. juli skriver den tyske leder af minerydningen Hauptman Geuer et desperat og vredt notat til den danske leder major Florian Larsen.

15.15 (male voice reads letter) Notat:

"Stemningen i tropperne er for øjeblikket så dårlig som den aldrig har været før. Vores officerer bliver langsomt til latterlige figurer som ingen befalinger kan give..(). Folkene er så ofte blevet skuffet, at de ganske enkelt ikke tror på noget mere. Soldaterne er langsomt og inderligt kommet så langt ud, at de kun under tvang og sitrende over hele kroppen begiver sig ud i minefellerne . Det er umuligt at befale mændene, for de siger bare: om vi mister øjne, hænder, ben eller bliver dræbt ved minerydning eller om vi bliver skudt af englænderne er os ligegyldigt"

15.51 speak Dette notat er blandt de mange 1000-inder som Helge Hageman læser på rigsarkivet i København

15.57 Helge Hagemann

det var altså meget meget afslørende papirer - synes jeg om hvor elendigt Danmark dengang behandlede de tyske krigsfanger. De fik ikke det de skulle have at spise, de havde dårlig udrustning. Det var simpelthen ynkeligt. De blev aldrig opsøgt af Røde Kors . Der var ingen, der kendtes ved de der stakkels soldater, der gik derude.

Det var noget tyskerne selv måtte ordne og det gjorde de så men det har været meget kummerligt.

det var da fantastisk spændende at se og blive bekræftet i det jeg efterhånden havde mistanke om at det var - det jeg egentlig stadig kalder en krigsforbrydelse selvom det er et stærkt ord.. Man må ikke sætte krigsfanger til minerydning - alt det blev overtrådt i de tre måneder og ingen tog dem i forsvar. Der var ikke nogen. De havde ikke et land. altså tyskland ophørte med at eksisterer 8. maj . tyskerne kalder det selv Stunde 0 - eller jahr 0 . Der var ikke nogen de kunne henvende sig til.

Det var små drenge på 17 - 18 år. og så kunne man læse " 6 døde ved den og den ulykke og hovedet røg af der og der . Det var brutalt. Og altså 25 % døde eller blev hårdt kvæstet . Det er altså et meget stort antal i fredstid .
Altså det det ...nej

17.50 Speak:

Men fra officielt hold var De menige tyske soldater ikke krigsfanger. lederne fra de allierede lande havde omdøbt den gruppe af soldater, som man gerne ville bruge til oprydning. Nu kaldte man dem for overgivent fjendtligt personel og dermed mistede de med et slag alle de rettigheder som krigsfanger har ifølge de internationale konventioner. I arkiverne kunne Helge Hagemann læse at hans egen far - Florian Larsen - forsøgte at sætte spørgsmålstegn ved brugen af tyske soldater til minerydningen.

18.23 Helge Hagemann

jamen altså min far skrev et notat til brigaden den 28 april 1945 hvor han med de erfaringer han skulle videre give om minerydning slutter sit citat med: " men jeg gå vel ikke ud fra at man vil sætte tyske krigsfanger til at rydde minerne, da det er i strid med genevekonventionen " og så ude i margin så stod der et buldrende NEJ ! - de er kapitulerede ! de er ikke krigsfanger . Og det skulle den lille kaptajn ikke blande sig i.

19.09 Speak:

Willi Bjerregaard Bliver født et par måneder efter krigens afslutning. På det tidspunkt er moderen stadig i kontakt med Wilhelm Willitz - den tyske far til barnet. Han skriver i breve til hende, at hun ikke skal være bekymret for ham og at han tænker meget på hende.

Men pludselig holder brevene op med at komme.

Willis mor beslutter sig for at anlægge en faderskabssag for at få muligheden for at få børnepenge til hende og lille Willi. Men under retssagen får hun en chokerende oplysning. Wilhelm Willits er død 4 måneder tidligere.

19.41 Willi Bjerregård

2 uger efter jeg var blevet født så døde han altså på Lemvig Sygehus og havde været involveret to dage før i en katastrofesprængning kan man sige der kostede et par store skoledrenge livet - altså tyske soldater skulle det forestille, men skoledrenge. Og så ham selv blev så hårdt såret så han døde senere.

20.02 Speak:

Ruth bliver ulykkelig over beskeden og føler at hun bliver nødt til personligt at fortælle det til Wilhelms forældre i Tyskland. Hun skriver et brev til Wilhelms mor og fortæller at hun har født en søn . De to kvinder ender faktisk med at skrive flere breve til hinanden.

20.17 Willi Bjerregård

Men sådan 3. brev der fortæller hun min mor at hun er ikke hans mor hun er hans kone og det er hans 2 børn der er dernede. Men de bliver ved med at holde kontakt og da de to piger bliver lidt ældre. så den store pige på 14 - hun hedder Edeltraut - det begynder at være hende der skriver og hun ber faktisk også om en ordbog så hun kan lære lidt dansk.

20.46 Speak:

Willis mor gifter sig senere med en anden mand som også har mistet sin ægtefælle. Willi vokser op under fattige vilkår som del af en stor børneflokk. Hans holdepunkt i livet er hans elskede mor. Willis nye stedfar nægter at adopterer ham.

21.01 Willi Bjerregård

Han har ikke været glad for mig i hvert fald. Særlig da jeg var lille. jeg kan huske meget tydeligt at han mange gange sagde : "han skal på

opdragelsesanstalt !” . det var hans ultimative straf for at man ikke havde spist op eller havde hentet vand ved pumpen for vi boede meget primitivt ude ved landet. Der var altid et eller andet man ikke havde gjort for der var så mange pligter

21.22 Speak:

Moderen beskytter Willi så godt hun kan. Sammen kigger de billeder og læser de gamle breve fra Willis far og brevene fra familien i Tyskland. Breve og billeder er gemt i en gammel bolcheæske.

Men allerede Da Willi er 17 år gammel dør Ruth af kræft.

21.39 Willi Bjerregård

Den box eller skal vi sige bolsheæske som min mor havde og gemte de der breve og fotografier i - hun havde jo kontakt med de der mennesker i lang tid - den stod jo hjemme på skrivebordet og pludselig var den væk. Og jeg turde næsten ikke spørge min far hvor den var, for jeg var ret sikker på, at han havde smidt den ud - hvad skulle han med den. men da han så døde det er ikke langt tid siden - 10 år - så ryddede vi op og så pludselig så står jeg med den i hånden igen og det var fuldstændigt som at få kuldegysning for den havde ikke været åben i 30 år og så genlæste jeg det og jeg kunne sådan set huske det meste af det. oG SÅ BEGYNDTE DET AT KØRE at det var måske et område af mit liv jeg burde have mere oplysning om og vide noget mere om.

Passage hvor willi læser op af breve fra æsken

To Ruth - roses are....

22.43 Speak:

Der var på det tidspunkt næsten gået 20 år hvor Willi stort set ikke havde været i kontakt med sin familie. Men nu skriver han breve rundt til dem

allesammen for at fortælle sin historie og for at høre om de kan bidrage med nye oplysninger om hans tyske far. Og det kunne de.

22.58 Willi Bjerregård

det er fascinerende at få nogle om en der på den ene side står mig nær - det er 50 % af min arvmasse og på den anden side ikke har noget som helst med at gøre. så derfor er jeg glad for når jeg får at vide, at han var charmerende og rar og venlig...omsorgsfuld. Sådan nogle egenskaber som jeg også genkender hos min datter og synes også hos mig selv.

23.26 Speak:

Mens Helge Hagemann er i fuld gang med at skrive en bog om minerydningen og om de tyske soldaters skæbne modtager han en dag et opkald fra en mand han ikke kendte

23.34 Helge Hagemann

han ringede mig op en aften og han hedder willi - og sagde ved du hvad - min far var tysk minerydder - er du interesseret i at se nogle papirer eller hvad jeg nu har. Så lærte jeg Willi at kende og det var egentligt meget bevægende at man mødes altså en såkaldt søn af en dansk helt og så en tysk minerydder.

24.05 Willi Bjerregård

Han synes det var ufatteligt spændende . Jeg kan huske den der energi han fik af pludselig at stå med et menneske, der jo selvfølgelig ikke

var med, men havde del i den her historie. Det er jo noget der optager os ligesom det optager ham fantastisk meget med hans far og den del han har i det - så har det jo også været en del af min families historie

24.27 Helge Hagemann

Vi er vokset op uden...altså willi totalt uden en far og jeg med en far der måske var noget skadet af at have været med i både minerydningen og det tog resten af familien skade af.

24.45 Speak:

Helges Bog og påstanden om at Danmark i 1945 overtrådte de internationale konventioner ved at sætte tyskerne til at fjerne de minerne langs vestkysten resulterer i et ramaskrig. Specielt hos gamle medlemmer af den danske brigade som deltog i arbejdet.

25.01 Helge Hagemann

da jeg så siger jamen i er faktisk krigsforbrydere så blir de jo faktisk....de kunne faktisk ikke forstå, hvad jeg mente og mente at jeg løj og jeg overdrev og hvad bildte jeg mig ind. men sidenhen oplevede jeg adskillige gange at gamle brigadefolk ringede til mig og sagde, at deres verden var brudt sammen. De havde set det der og de havde læst hvad jeg skrev og det kunne da ikke passe og de fik det simpelthen dårligt af at have læst min bog. Og jeg var jo ikke ude for at genere nogen .

25.58 Speak:

En del af sandheden findes i hvert fald her på Kirkegården i Lemvig. på et lille stykke græs allerbagerst på kirkegårdens område ligger nogle af de tyske soldater der døde under minerydningen i det område begravet. Her ligger også Willis far ved siden af de to unge soldater på 17 og 16 år som døde samme dag.

26.19 speak

Første gang Willi var her var for 10 år siden da han begyndte sin rejse for at finde ud af sandheden om sin fars skæbne.

26.27 Willi Bjerregård

ved at stå der, det var sådan en slutning på at nu har du ikke længere den der forsvarsmekanisme der siger at det her det vil jeg ikke beskæftige mig med. så det var måske også lidt det. Det var som en dør der blev åbnet og en en tåge der forsvandt . Det her blir du nødt til at gøre noget ved

26.50 Willi Bjerregård

Jeg tænkte jo ligesom på at det her har forhindret mig i at få det liv, som jeg skulle have haft og som egentlig var besluttet på en eller anden skæbnevej eller biologisk vej.

Enten kunne vi have boet her eller også i tyskland. og så skal man jo også tænke på at det jo egentlig var min mors elskede der lå derdet tror jeg også jeg tænkte på.

27.21

Helge: This is for your father

Willi: That was sweet of you

27.36 Speak:

I dag er de minerne væk fra den danske vestkyst og de gamle bunkere, som var en del af tyskernes atlantvold ligger tilbage som tavse vidner.

Kun her på Skallingen på den sydligste del af kysten er arbejdet stadig i gang. Men i dag er det ikke unge tyske soldater der leder efter miner. Det er toptrænede danske mineryddere.

Skallingen er det eneste sted, hvor man ikke har kunnet finde alle minerne. Sidste år fandt man 60 miner oppe i klitterne. Halvdelen af dem var stadig fuldt funktionsdygtige.

28.11 Mikkel Sørner - minerydder

Årsagen til at man ikke fandt alle på Skallingen er at der er så meget dynamik i området hernede. Sandet det flytter sig enormt meget Så en mine, der blev lagt oven på sandet i 1944 den kunne allerede året efter være dækket af adskillige meter sand

28.26 Speak:

Efter en storm dukker der stadig gamle minerester op. Nogle af minerne kan idag være begravet helt ned til 6 meters dybde fordi sandet bevæger sig. Men der er også andre problemer med at finde minerne.

28.39 Mikkel Sørner

i 1945 eller 44 da minerne blev lagt, der lå stranden faktisk op til 200 meter længere mod vest så kysten har simpelthen flyttet sig i østgående retning siden da, og det vil så sige at de miner der oprindeligt blev lagt på stranden ja der er stranden nu 200 meter ude og under vand

29.02 Speak:

Man regner med at der er op mod 8000 miner tilbage på Skallingen. Men på grund af de specielle vejrforhold vil det tage op mod 5 år før de alle er fundet.

Willi med hund

Nye

29.18 Speak:

Som voksen har Willi prøvet at genskabe kontakten til sine tyske halvsøstre.

29.25 Willi Bjerregaard

jeg ville bare ligesom gerne vide at de eksiterede og jeg havde måske også behov for at vide at DE ved jeg eksisterer. så jeg har snakket med dem i telefonen et par gange og det er ikke blevet til mere.

29.36 Speak:

Helge Hagemann er nu gået på pension. Og selvom han fastholder sin påstand om at tyskerne ulovligt blev tvunget til at rydde minerne, så fortår han godt hvorfor det skete,

29.48 Helge hagemann

der var ikke nogen der kunne lide tyskerne. det siger jeg heller ikke at man skulle...jeg forstår det godt men at lade følelserne tage over når vi taler militære anliggender det er ikke godt